

Slutsatser provstickning av lönsponna garner

Under januari-mars 2021 utfördes en provstickning av fyra garner från tre gårdar i Halland, Rya gård, Hamra gård och Ekkullens fårfarm. Samtliga provstickare stickade vante från Väröbacka och i de flesta fall en provlapp. De fyllde i ett provstickningsprotokoll. En sammanställning av provstickningsprotokollen redovisas nedan.

Sammanställningar av provstickningsprotokollen redovisade per garn och ett provstickningsprotokoll bifogas separat.

Allmänt

- Flerfärgsmönstret i de här vantarna stickade i de här garnerna har en tendens att bli mindre tydligt efter användning/valkning. Garnet "luddar" sig.
 - o Kan det bero på att garnerna är löst spunna och lite ojämna?
 - o Kan det bero på fibrer som sticker ut?
 - o Det verkar som att "luddet" inte ger sig med användning och slitage, utan finns kvar en längre tid.
- Det är tydlig skillnad på de olika garnerna.
 - o Hur mycket beror på inlämnad ull?
 - o Hur mycket beror på spinnerierna?
 - o Varför upplevs vissa garner som stickigare?
- De flesta tyckte om garnet i slutänden, även de som tyckte att det var stickigt och svårstickat.
 - o Hur stor är vår tolerans för egenheter hos gårdsgarn?
 - o När man köper gårdsgarn är man ofta beredd på att de kan variera, men det vill vi komma bort ifrån. Man vill gärna kunna komma tillbaks till en gård och komplettera om man stickar något och garnet tar slut innan man är klar.
- Övrigt
 - o Majoriteten tar maskan så som det lärs ut i svenska skolan.
 - o Många har använt vantblockare vid tvätt – påverkar hur vi kan bedöma garnets uppförande

Ekkullens fårfarm, finullsgarn spunnet på Båvens spinnhus

Slutsats: Det här garnet är det av de fyra som mest modernt i den meningen att det är mjukare och mer lätthanterligt. Det håller också en hyfsat jämn kvalitet.

- Garnet uppfattas som
 - o behagligt och ganska mjukt, nästan för mjukt att sticka med tyckte någon
 - o trevligt att sticka med
 - o lättstickat
 - o lämpligt för det mesta, utom sockor
 - o lätt att sticka tvåfärgsstickning med
- Stickningen:
 - o Vanten vrider sig inte
 - o Resultatet känns ganska smidigt och mjukt.
 - o Det är lätt att sticka tvåfärgsstickning i garnet, resultatet blir övervägande jämnt redan före tvätt.
 - o Antal varv på 10 cm skiljer sig mer än antal maskor på 10 cm, men det är inte så ovanligt. Alla stickar olika.
- Efter tvätt:
 - o Vanten känns mjuk och smidig och mönsterstickningen ser jämn ut.
 - o Krymper och blir stelt vid valkning.
- Vid användning:
 - o Luddar lite och blir ännu mjukare vid användning.
 - o Verkar tåla slitage bra.

Rya Gård, ryagarn spunnet på Ull i Väst (ej längre verksamt)

Slutsats: Ett lite tuffare garn, som vinner i längden, men är lite för ojämnt. Det syns i spridningen i sticktäthet, vilket gör det svårt att göra mönster till.

- Garnet uppfattas som
 - o behagligt att sticka med av de flesta, även om åsikterna om garnet var rätt spridda
 - o ojämnt spunnet och det var skillnad på det vita och bruna garnet
 - o upplevs av en del som jobbigt att sticka med
- Stickningen:
 - o Svårt sticka jämnt med
 - o Stor spridning i både antal maskor och antal varv på 10cm
 - o Någon vridning hos ett par
 - o Vanten blev ganska sträv, men ganska smidig
- Efter tvätt:
 - o Vanten blev mjukare och smidigare
 - o Mönsterstickningen blev betydligt jämnare
 - o De flesta är nöjda med slutresultatet
- Vid användning:

- o Vanten vinner på användning och slitage
- o Luddar mycket

Hamra gård, ryagarn spunnet på Båvens spinnhus

Slutsats: Om man undantar fibrerna som sticker ut, så är det här ett garn som verkar hålla jämn kvalitet inom batchen. Dock inte lämpligt för flerfärgsstickning i plagg som slits mycket.

- Garnet uppfattas som
 - o ganska hårt och strävt, men ändå behagligt
 - o ganska lättstickat.
 - o styvt för att vara fårull.
 - o Det förekommer fibrer som sticker ut.
- Stickningen:
 - o Ytan ganska sträv, men jämn.
 - o Arbetet känns ganska stelt innan tvätt.
 - o Vrider sig inte.
- Efter tvätt:
 - o Ytan känns fortfarande sträv
 - o Arbetet har blivit smidigare
 - o Arbetet är jämnt.
- Vid användning:
 - o Vantarna luddar mycket, vilket skymmer mönstret.
 - o Vantarna upplevs inte som varma och täta i början, men luddar/tovar ihop sig och blir mjukare efter ett tag.

Hamra gård, ryagarn spunnet på Solkustens spinneri

Slutsats: Ett lite tuffare garn, som vinner i längden, men är lite för ojämnt. Det syns i spridningen i sticktäthet, vilket gör det svårt att göra mönster till. Inte så lämpligt för flerfärgsmönster av den typ som fanns i teststickningen.

- Garnet uppfattas som
 - o ganska strävt
 - o ändå ganska behagligt att sticka i av de flesta
 - o ändå lite hårt att sticka i, fibrer sticker ut, det är ojämnt spunnet, någon fick ont i handen.
 - o ett rejält garn, rustikt, men ok att sticka med.
- Stickningen:
 - o Någon tycker att vanten har vridit sig
 - o Stor spridning i mask- och varvantal.
 - o När arbetet är färdigstickat är det ganska strävt och stelt.
 - o Det är stor spridning i jämnhet.
- Efter tvätt
 - o Arbetet är fortfarande ganska strävt
 - o Det har blivit smidigare och jämnare.
 - o Det har också blivit tätare.
 - o De flesta skulle tänka sig att sticka fler vantar av det, men inte i det här flerfärgsmönstret kanske, eftersom garnet är ojämnt

- Folk är genomgående nöjda med resultatet, men påpekar just att garnet är ojämnt

Framtiden - garnet

- Garnerna är inte lämpliga för bingestickning i dagens mening
 - o Luddar sig vid användning, vilket döljer mönstret i längden
 - o Ojämnt spunnet i flera fall
 - o Fibrer sticker ut i ett par fall
- Viktigt att garner som tas fram håller en jämn kvalité över tid
- Undersök om sortering av ull kan göra skillnad
- Jämför garn från olika spinnerier på ett tydligare sätt
- Ta fram ett tunnare garn?
- Teststicka med släng,

Framtiden – provstickning

- Provsticka i testspunna garner
- Provsticka i existerande garner som liknar de vi vill ha fram (från nordiska lantraser)
- Teststicka med släng, så som man gör i t.ex. Storbritannien
- Olle-Petter Melins magisteruppsats "Metoder för flerfärgsstickning", kan vi använda oss av den?
- Förbättra provstickningsprotokollet: ETT svar ska lämnas, poängtera att det är garnet som ska bedömas, formulera om vissa frågor, ta bort vissa frågor, minska antalet öppna frågor etc.
- Lägg ner mer omsorg på nästa mönster för att minska antalet kommentarer på och hinder med det